

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 67 Yıl: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581



Volume: 12 Issue: 67 Year: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number:
http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3765

8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN MÜZİK TÜRLERİNİ DİNLEME DURUMLARININ İNCELENMESİ*

*THE VIEWS OF 8TH GRADE MIDDLE SCHOOL STUDENTS ABOUT LISTENING TO MUSIC TYPES OF
MUSIC PROGRAM TYPE STATUS AND IMPACT OF PREFERENCES IN ELEMENTARY MUSIC
CURRICULUM PROGRAM*

Yavuz ŞEN**
Esra ÜNAL***

Öz

Bu araştırma ile 8. sınıf öğrencilerinin, Müzik Dersi Öğretim Programı (2017) kazanımlarındaki müzik türlerini dinleme durumlarını ve programın öğrencilerin müzik türü tercihleri üzerindeki etkisini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmanın amacına yönelik olarak ortaokul 8. sınıf kazanımlarında yer alan müzik türleri analiz edilmiş ve uygulanan anket ile öğrencilerin bu müzik türlerini dinleme durumları saptanmıştır. Anket ile elde edilen verilerin dağılımları frekans (f) ve yüzde (%) tabloları ile gösterilmiştir. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nın analizi sonucunda; Programda Pop müzik, Caz müzik, Türk Halk müziği, Türk Sanat müziği ve Klasik Batı müziği olmak üzere beş müzik türü üzerine yoğunlaşıldığı tespit edilmiştir. Anketten elde edilen verilere göre öğrencilerin büyük bir kısmı, Pop müziğini "tamamen" dinlerken, Türk Halk müziğini "çok az"; Caz müziğini, Türk Sanat müziğini ve Klasik Batı müziğini "hiç" dinlemediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca her düzeyde Pop, Caz, Türk Halk müziği, Türk Sanat müziği, Klasik Batı müziği ve diğer müzik türlerini dinleyen öğrenciler, dinledikleri müzik türlerini tercih ederken çoğunlukla müzik derslerinden etkilenmeyip medya araçlarından etkilendiklerini belirtmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Müzik Dersi Öğretim Programı, Müzik Türleri, Müzik Dinleme.

Abstract

The present study aimed to identify Elementary Music Curriculum (2017) genres of music listening situations in the achievements of the students of the program and its impact on the music genre preferences in Turkish Education system's student who continue to 8th grade middle school. For the purposes of this study, middle school's 8th grade gains of music education were analyzed in the music genre. The questionnaires administered to listen to this music genre status of the students have been identified. Some data were obtained from survey work. The obtained results are expressed in percentage (%) and frequency (f) tables. Elementary Music Curriculum in the analysis of results, some types of music has been found to be more intense. Finding the type of music are: pop music, jazz music, Turkish folk music, Turkish classical music and classical music. According to the data obtained from surveys for involved in the program from a questionnaire to identify the type of music, a large part of pop music students "completely", Turkish folk music "very little" is listening. Students of jazz music, Turkish classical music and western classical music is never listen. Each level of pop, jazz, Turkish folk music, Turkish classical music, classical music and other genres of music to listen to students, who choose the types of music they're listening to music while mostly affected, of course, are influenced by media.

Keywords: Elementary Music Curriculum, Music Types, Music Listening.

* Bu çalışma, Doç. Dr. Yavuz ŞEN danışmanlığında, Esra ÜNAL tarafından yapılan "8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Müzik Türlerini Dinleme Durumlarının İncelenmesi (Erzurum/Yakutiye İlçesi Örneği)" adlı lisans tezinden geliştirilerek oluşturulmuştur.

** Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bilimleri Bölümü, yavuzsen@atauni.edu.tr

*** Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bilimleri Bölümü Lisans Mezununu.



1. Giriş

Müzik, kendi yaşantımızdan yola çıkarak baktığımızda yaşantımızın neredeyse büyük bir kısmında yer alan özel bir sanat alanıdır. Müzik, insanın iç dünyasını gizemli bir biçimde yansıtan, ritmik, melodik ve ahenkli bir güzellik aracıdır (Şen, 2016, 63). Bireyler; müziği dinleyerek, seslendirerek, çalarak, besteleyerek bilimsel anlamda ise araştırarak hayatlarının bir parçası yaparlar. Bu etkinliklerin hayata geçirilme durumları kişiden kişiye değişiklik gösterse de “müzik dinleme”, “dinleyici olma” tüm insanların ortak yanı ve özelliğidir. Bununla beraber birçok birey de müzik yaşantısına sadece “dinleyici” olarak devam etmektedir.

Müzik eğitimi ve özellikle müzik etkinlikleri, bireyin çevresi ile etkileşimini yoğunlaştırır, sosyal ve eğitsel amaçlı bu ilişkilerin daha sağlıklı ve düzenli olmasını sağlar. Algılama ve beğeni düzeyi yönünden gelişen birey, sadece belli bir türe koşullanmak yerine çok yönlü bir bakış açısı ile değerlendirmeyi, eleştirmeyi ve nitelikli müziği diğerlerinden ayırt edebilmeyi öğrenir (Çevik, 1989, 83).

“Öğretim programı genellikle belli bilgi kategorilerinden oluşan, bir kısmı okullarda beceri ve uygulamaya ağırlık tanıyan bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir şekilde kazandırılmasına yönelik programdır” (Küçükahmet, 1996, 6).

“Müzik eğitimi programı, müzik eğitimi sürecinin önceden tasarlanan planı ve bu planın uygulamadaki görünümüdür. Bir başka deyişle müzik eğitimi programı müzik eğitimi sürecinin önceden oluşturulan tasarısı ve bu tasarının uygulamada gerçekleşen görünümüdür” (Uçan, 1994, 61).

Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programı'nın (2017a) vizyon ve genel amaçlarında belirtildiği gibi ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan bireyler yetiştirmek, bireylerin millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır. Bu amaçlara ulaşmak, öğrencilerin birer dinleyici olarak bu müzik türlerine ait seçkin eserleri tanımaları ile mümkündür.

“Müzik öğretim programının amaçları arasında, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin; müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek, duygu-düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak, yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek, yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak, bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılmalarını sağlamak” gibi ifadeler yer almaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017b, 6-7).

Bireylerin bir müzik türünü dinlemesi durumu, söz konusu olan müzik türünden hoşlanma, müzik türünü beğenme, tercih etme vb. gibi çeşitli şekillerde ifade edilmektedir. Öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerine ilişkin yapılan alanyazın taramasında; Şanlı (2019) Ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medyadaki müzik tercihlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi; Yıldırım Bilgen ve Meral Zeytin (2019) 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin dinledikleri şarkıların içerik ve dil yönünden incelenmesi; Uluçay (2018) Lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türlerinin şiddet eğilimine etkisi; Bozkurt (2015) Ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerinin incelenmesi; Artemiz (2010) Ergenlerin farklı müzik türlerine ilişkin ilgileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi; Erdal (2009) Müzik türlerinin tercih edilmesinde kişilik özellikleri ve beğeni ilişkisi; Ulutürk (2008) Anadolu güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri ve Doğan (2008) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik türü tercihlerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi adlı çalışmalara ulaşılmıştır. Öğrencilerin özellikle ergenlik dönemlerini içine alan bu dönemde dinledikleri müzik tercihlerinin tespit edilmesi verilen eğitim yoluyla doğru seçimlerde bulunmaları için yönlendirilmeleri son derece önem taşımaktadır.

Müzik kültürü alanındaki amaçların gerçekleştirilmesi ve ortak müzik kültürü oluşturulması için program kazanımlarında çeşitli müzik türlerine yer verildiği görülmüştür. Müzik türleri ile ilgili kazanımların her sınıf düzeyinde artarak öğrenilmesi göz önünde bulundurulduğundan 8. sınıf öğrencilerine ulaşılması kararlaştırılmıştır. Müziksel yaşantıların ortak özelliği ve ön koşulu olan “dinleyici olma” özelliğine ilişkin olarak 8. sınıf öğrencilerinin Müzik Dersi Öğretim Programı kazanımlarında yer alan müzik türlerini dinleme durumları araştırmaya değer görülmüştür. Bu araştırmada öğrencilerin Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programı'nın 8. sınıf kazanımlarında yer alan müzik türlerini dinleme durumları öğrenci görüşleri doğrultusunda saptanmıştır.

2. Problem Durumu

Araştırmanın problem cümlesi “8. sınıf öğrencilerinin Müzik Dersi Öğretim Programı kazanımlarında yer alan müzik türlerini dinleme durumları nasıldır” şeklinde belirlenmiştir.



Araştırmanın ana problemi doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır;

- Araştırmaya katılan öğrenciler, hangi sıklıkta müzik dinlemektedir?
- Öğrencilerin Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programı kazanımlarında yer alan müzik türlerini (Pop, Caz, Türk Halk, Türk Sanat ve Klasik Batı müziği) dinleme durumları nedir?
- Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre müzik türü tercihleri nelerdir?
- Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre müzik türü tercihleri nedir?
- Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan müzik türlerini (Pop, Caz, Türk Halk, Türk Sanat ve Klasik Batı müziği) ders dışı zamanlarda gerçekleştirme durumları nedir?
- Öğrenci görüşlerine göre müzik derslerinde dinleme etkinliklerinin uygulanma sıklığı nedir?
- Öğrencilerin, dinledikleri müzik türlerini tercih ederken müzik derslerinden etkilenme durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Öğrencilerin, dinledikleri müzik türlerini tercih ederken hangi etmenlerden etkilendiklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı öğrencilerin, Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programı (2017a) kazanımlarındaki müzik türlerini dinleme durumlarını ve programın uygulanma alanı olan müzik derslerinin öğrencilerin müzik türü tercihleri üzerindeki etkisini tespit etmektir. Bu amaca yönelik olarak öğrencilerin programdaki müzik türlerini dinleme durumlarına, müzik türü tercihlerinde hangi etmenlerden etkilendiklerine ilişkin veriler elde edilmesi hedeflenmiştir. Bu araştırma 8. sınıf öğrencilerinin, Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programı kazanımlarında yer alan müzik türlerini ne ölçüde dinlediklerinin tespiti açısından önem taşımaktadır.

4. Yöntem

4.1. Araştırma modeli

Bu araştırma, genel tarama modeli temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin; en çok dinledikleri müzik türlerine ilişkin betimleme yapıldığından dolayı araştırma genel tarama modelindedir. Genel tarama modeli; "çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir" (Karasar, 2007).

4.2. Araştırmanın çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Erzurum ili Yakutiye ilçesinde Şükrü Paşa Ortaokulu, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu Ortaokulu, Aliya İzzet Begoviç İmam Hatip Ortaokulu, İsmet Paşa Ortaokulu, Kültür Kurumu Ortaokulu, Şair Nefi Ortaokulunda öğrenim görmekte olan, rastlantısal olarak (random yöntemi) seçilen 8. sınıf öğrencilerinden 80'i erkek, 63'ü kız olmak üzere toplam 143 kişi oluşturmaktadır.

4.3. Veri toplama aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anket formu hazırlama sürecinde öncelikle benzer anketler incelenerek bir soru havuzu oluşturulmuştur. Ankette yer alan sorular uzman görüşüne başvurularak gerekli düzenlemeler sonucunda şekillenmiştir. Görüşleri alınan uzman grubu özellikleri şu şekildedir; müzik eğitimi alanından iki Dr. öğretim üyesi, üç müzik öğretmeni, Türk dili ve edebiyatı, ölçme değerlendirme alanından iki Dr. öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ankette; araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, müzik dinleme sıklığı, en çok dinlenen müzik türleri ile tercih edilen müzik türlerini etkileyen etmenlere yönelik sorulara yer verilmiştir.

5. Bulgular ve Yorum

Araştırmanın problem ve alt problemlerine yönelik istatistiksel veriler tablolar halinde gösterilerek yorumlanmıştır.

5.1. Öğrencilerin müzik dinleme sıklıklarına ilişkin görüşleri

Öğrencilerin müzik dinleme sıklıklarına ilişkin görüşleri Tablo 1'de verilmiştir.



Tablo 1: Hangi Sıklıkla Müzik Dinlersiniz?

Dinleme Sıklığı	f	%
Hiç dinlemem	3	2.1
Nadiren dinlerim	12	8.4
Bazen dinlerim	45	31.4
Sık sık dinlerim	34	23.8
Her fırsatta dinlerim	49	34.3
Toplam	143	100

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin %2.1'i hiç müzik dinlemediğini, %8.4'ü nadiren müzik dinlediğini, %31.4'ü bazen müzik dinlediğini, %23.8'i sık sık müzik dinlediğini, %34.3'ü her fırsatta müzik dinlediğini belirtmiştir. Bu veriler doğrultusunda öğrencilerin (%58.1) büyük bir kısmı sıklıkla ve her fırsatta müzik dinlediğini belirtmiştir.

5.2. Öğrencilerin ortaokul müzik dersi öğretim programı kazanımlarında yer alan müzik türlerini dinleme durumlarına ilişkin görüşler

Öğrencilerin ortaokul müzik dersi öğretim programı kazanımlarında yer alan müzik türlerini (Pop, Caz, Türk Halk Müziği [THM], Türk Sanat Müziği [TSM], Klasik Batı Müziği [KBM]) dinleme durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Müzik Türlerini Dinleme Durumları

Dinleme Sıklıkları	Müzik Türleri									
	Pop		Caz		Türk Halk		Türk Sanat		Klasik Batı	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Hiç dinlemem	21	14.7	86	60.1	31	21.7	46	32.2	69	47.6
Nadiren dinlerim	29	20.3	24	16.8	40	28.0	39	27.3	29	20.3
Bazen dinlerim	27	18.9	22	15.4	36	25.1	37	25.9	31	21.7
Sık sık dinlerim	32	22.4	6	4.2	19	13.3	12	8.4	12	8.4
Her fırsatta dinlerim	34	23.7	5	3.5	17	11.9	9	6.2	3	2.0
Toplam	143	100	143	100	143	100	143	100	143	100

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin "Pop Müzik dinler misiniz?" sorusuna %14.7'si hiç, %20.3'ü nadiren, %18.9'u bazen, %22.4'ü sık sık, %23.7'si her fırsatta cevabını verdikleri görülmüştür. Bu verilere göre öğrencilerin çoğunluğu (%46.1) pop müziği dinlediğini belirtmiştir. Pop müziğin sözel, ezgisel ve ritmik yapısından dolayı ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yaş gruplarına hitap ettiği düşüncesiyle öğrencilerin çoğunluğunun pop müzik dinlemesi sonucu, doğal kabul edilebilir.

Öğrencilerin "Caz Müzik dinler misiniz?" sorusuna %60.1'i hiç, %16.8'i nadiren, %15.4'ü bazen, %4.2'i sık sık, %3.5'i her fırsatta cevabını verdikleri görülmüştür. Bu verilere göre öğrencilerin çoğunluğu (%60.1) caz müzik dinlemediğini belirtmiştir. Bu duruma gerekçe olarak ise çoğu caz müzik örneğinin diğer müzik türleri ile kıyaslandığında müziksel hafızada kolay yer edemeyen ezgi yapısı; yayımlandığı, çalındığı ortamların azlığı ve özellikle de örneklem yaş grubu için ilgi çekici olmayışı gibi nedenlerle ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin "Türk Halk Müziği dinler misiniz?" sorusuna %21.7'si hiç, %28'i çok nadiren, %25.1'i bazen, %13.3'ü sık sık, %11.9'u her fırsatta cevabını verdikleri görülmüştür. Bu verilere göre öğrencilerin çoğunluğu (%49.7) THM nadiren ve hiç dinlemediğini belirtmiştir.

Öğrencilerin "Türk Sanat Müziği dinler misiniz?" sorusuna %32.2'si hiç, %27.3'ü nadiren, %25.9'u bazen, %8.4'ü sık sık, %6.2'si her fırsatta cevabını verdikleri görülmüştür. Tablo 2'deki verilere göre öğrencilerin çoğunluğu (%59.5) TSM dinlemediğini belirtmiştir.

Araştırma verilerine bakıldığında; "bazen, sık sık, her fırsatta dinlerim" gibi bir müzik türünü dinleme açısından olumlu sayılabilecek ifadelerin oranları, düşük yüzdelikli olmakla birlikte THM'de TSM'dekilere göre daha yüksektir. THM'nin oluşumu, konusu ve dili gereği TSM'ye göre halk ifadelerine daha yakın olması nedeni ile öğrencilerin THM dinleme oranlarının TSM dinleme oranlarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin "Klasik Batı Müziği dinler misiniz?" sorusuna %47.6'sı hiç, %20.3'ü nadiren, %21.7'si bazen, %8.4'ü sık sık, %2.0'ı her fırsatta cevabını verdikleri görülmüştür. Tablo 2'deki verilere göre öğrencilerin çoğunluğu (%67.9) Klasik Batı Müziği dinlemediğini belirtmiştir. Bu duruma ilişkin olarak ise Klasik Batı Müziği örneklerinin çoğunlukla enstrümantal olması, sözlü eserlerinin Türkçe olmaması, diğer müzik türlerine göre medyada daha az yer alması gibi nedenlerle ilişkili olabileceği düşünülmektedir.



5.3. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre müzik türü tercihlerinin karşılaştırılması

Araştırmada, öğrencilerin müzik türü tercihlerinde cinsiyet değişkeninin etkisi, müzik türlerinin her biri için ayrı tablolar halinde incelenmiştir.

Tablo 3: Cinsiyet Değişkenine ve Pop Müzik Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılım

Cinsiyet		Pop Müzik dinler misiniz?					Toplam A*
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	
Erkek	f	5	16	18	18	23	80
	%	3.4	11.2	12.6	12.6	16.1	55.9
Kız	f	16	13	9	14	11	63
	%	11.2	9.1	6.3	9.8	7.7	44.1
Toplam B**	f	21	29	27	32	34	143
	%	14.7	20.3	18.9	22.4	23.8	100

* Tablolarda yer alan Toplam A cinsiyet değişkenine ilişkin tercihlerin (hiç, çok az, kısmen vb.) toplamını ifade etmektedir.

** Tablolarda yer alan Toplam B ise müzik dinleme durumlarına ilişkin tercihlerin (hiç, çok az, kısmen vb.) toplamını ifade etmektedir.

Tablo 3'te cinsiyet değişkenine göre, pop müzik dinleme düzeylerindeki en yüksek oranlar şu şekildedir; Araştırmaya katılan öğrencilerden erkek öğrenciler %16.1 oranında "Tamamen" pop müzik dinlediklerini belirtirken, kız öğrenciler ise %11.2 oranında "Hiç" pop müzik dinlemediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4: Cinsiyet Değişkenine ve Caz Müzik Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılım

Cinsiyet		Caz Müzik dinler misiniz?					Toplam A
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	
Erkek	f	51	9	14	5	1	80
	%	35.7	6.3	9.8	3.5	0.6	55.9
Kız	f	35	15	8	1	4	63
	%	24.5	10.5	5.6	0.7	2.8	44.1
Toplam B	f	86	24	22	6	5	143
	%	60.1	20.3	18.9	22.4	23.8	100

Tablo 4'te cinsiyet değişkenine göre, caz müzik dinleme düzeylerindeki en yüksek oranlar şu şekildedir; Araştırmaya katılan öğrencilerden erkek öğrenciler %35.7 oranında ve kız öğrenciler %24.5 oranında "Hiç" caz müzik dinlemediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 5: Cinsiyet Değişkenine ve THM Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılım

Cinsiyet		THM dinler misiniz?					Toplam A
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	
Erkek	f	22	29	16	6	7	80
	%	15.4	20.3	11.2	4.2	4.8	55.9
Kız	f	9	11	20	13	10	63
	%	6.3	7.7	14.0	9.1	7.0	44.1
Toplam B	f	31	40	36	19	17	143
	%	21.7	28.0	25.2	13.3	11.9	100

Tablo 5'te cinsiyet değişkenine göre, THM dinleme düzeylerindeki en yüksek oranlar şu şekildedir; Araştırmaya katılan öğrencilerden erkek öğrenciler %20.3 oranında "Çok Az" THM dinlediklerini belirtirken, kız öğrenciler ise %14,0 oranında "Kısmen" THM dinlediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 6: Cinsiyet Değişkenine ve TSM Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılım

Cinsiyet		TSM dinler misiniz?					Toplam A
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	
Erkek	f	28	26	19	5	2	80
	%	19.6	18.2	13.3	3.5	1.3	55.9
Kız	f	18	13	18	7	7	63
	%	12.6	9.1	12.6	4.9	4.9	44.1
Toplam B	f	46	39	37	12	9	143
	%	14.7	20.3	18.9	22.4	23.8	100

Tablo 6'da cinsiyet değişkenine göre, TSM dinleme düzeylerindeki en yüksek oranlar şu şekildedir; Araştırmaya katılan öğrencilerden erkek öğrenciler %19.6 oranında "Hiç" TSM dinlemediklerini belirtirken, kız öğrenciler ise %12.6 oranında "Hiç veya Kısmen" TSM dinlediklerini belirtmişlerdir.



Tablo 7: Cinsiyet Değişkenine ve KBM Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılım

Cinsiyet		KBM dinler misiniz?					Toplam A
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	
Erkek	f	46	12	15	6	1	80
	%	32.2	8.4	10.5	4.2	0.6	55.9
Kız	f	22	17	16	6	2	63
	%	15.4	11.9	11.2	4.2	1.4	44.1
Toplam B	f	68	29	31	12	3	143
	%	47.6	20.3	21.7	8.4	2.1	100

Tablo 7’de cinsiyet değişkenine göre, KBM dinleme düzeylerindeki en yüksek oranlar şu şekildedir; Araştırmaya katılan öğrencilerden erkek öğrenciler %32.2, kız öğrenciler ise %15.4 oranında “Hiç” KBM dinlemediklerini belirtmişlerdir.

5.4. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre müzik türü tercihlerinin karşılaştırılması

Araştırmada, öğrencilerin müzik türü tercihlerinde ailelerinin aylık gelir düzeyi değişkeninin etkisi, müzik türlerinin her biri için ayrı tablolar halinde incelenmiştir.

Tablo 8: Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre “Pop Müzik” Dinleme Tercihlerine İlişkin Dağılım

Ailenizin Aylık Geliri		Pop Müzik dinler misiniz?					Toplam A
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	
0-1.500 TL arası	f	4	5	2	1	6	18
	%	2.8	3.5	1.4	0.7	4.2	12.6
1.501-2.000 TL arası	f	4	7	9	5	5	30
	%	2.8	4.9	6.3	3.5	3.5	21.0
2.001-2.500 TL arası	f	4	7	7	11	9	38
	%	2.8	4.9	4.9	7.7	6.3	26.6
2.501-3.000 TL arası	f	2	2	5	5	6	20
	%	1.4	1.4	3.5	3.5	4.2	14.0
3.001 TL ve üzeri	f	7	8	4	10	8	37
	%	4.9	5.6	2.8	7.0	5.6	25.9
Toplam B	f	21	29	27	32	34	143
	%	14.7	20.3	18.9	22.4	23.8	100

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre “Pop Müzik” dinleme tercihlerine ilişkin en yüksek değerler şu şekildedir; ailesinin “0-1.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %4.2 oranında “Tamamen” pop müzik dinledikleri, ailesinin “1.501-2.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %6.3 oranında “Kısmen” pop müzik dinledikleri, ailesinin “2.001-2.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %7.7 oranında “Büyük Ölçüde” pop müzik dinledikleri, ailesinin “2.501-3.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %4.2 oranında “Tamamen” pop müzik dinledikleri, ailesinin “3.001 ve üzeri” aylık geliri olan bireylerin %7.0 oranında “Büyük Ölçüde” pop müzik dinledikleri gözlemlenmiştir.

Tablo 9: Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre “Caz Müzik” Dinleme Tercihlerine İlişkin Dağılım

Ailenizin Aylık Geliri		Caz Müzik dinler misiniz?					Toplam A
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	
0-1.500 TL arası	f	10	3	5	0	0	18
	%	7.0	2.1	3.5	0	0	12.6
1.501-2.000 TL arası	f	16	7	4	2	1	30
	%	11.2	4.9	2.8	1.4	0.7	21.0
2.001-2.500 TL arası	f	27	2	6	1	2	38
	%	18.8	1.4	4.2	0.7	1.4	26.5
2.501-3.000 TL arası	f	13	3	2	1	1	20
	%	9.1	2.1	1.4	0.7	0.7	14.0
3.001 TL ve üzeri	f	20	9	5	2	1	37
	%	14.0	6.3	3.5	1.4	0.7	25.9
Toplam B	f	86	24	22	6	5	143
	%	60.1	16.8	15.4	4.2	3.5	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre “Caz Müzik” dinleme tercihlerine ilişkin en yüksek değerler şu şekildedir; ailesinin “0-1.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %7.0 oranında, ailesinin “1.501-2.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %11.2 oranında, ailesinin “2.001-2.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %18.8 oranında, ailesinin “2.501-3.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %9.1 oranında ve ailesinin “3.001 TL ve üzeri” aylık geliri olan bireylerin %14.0 oranında “Hiç” caz müzik dinlemedikleri gözlemlenmiştir.



Tablo 10: Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre “THM” Dinleme Tercihlerine İlişkin Dağılım

		THM dinler misiniz?						Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen			
Ailenizin Aylık Geliri	0-1.500 TL arası	f	4	4	5	1	4	18	
		%	2.8	2.8	3.5	0.7	2.8	12.6	
	1.501-2.000 TL arası	f	7	7	9	5	2	30	
		%	4.9	4.9	6.3	3.5	1.4	21.0	
	2.001-2.500 TL arası	f	11	10	6	6	5	38	
		%	7.7	7.0	4.2	4.2	3.5	26.6	
	2.501-3.000 TL arası	f	2	7	6	2	3	20	
		%	1.4	4.9	4.2	1.4	2.1	14.0	
	3.001 TL ve üzeri	f	7	12	10	5	3	37	
		%	4.9	8.4	7.0	3.5	2.1	25.9	
	Toplam B		f	31	40	36	19	17	143
			%	21.7	28.0	25.2	13.3	11.9	100

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre “THM” dinleme tercihlerine ilişkin en yüksek değerler şu şekildedir; ailesinin “0-1.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %3.5 oranında, ailesinin “1.501-2.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %6.3 oranında “Kısmen”, ailesinin “2.001-2.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %7.7 oranında “Hiç” THM dinlemediklerini, ailesinin “2.501-3.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %4.9 oranında ve ailesinin “3.001 TL ve üzeri” aylık geliri olan bireylerin %8.4 oranında “Çok Az” oranında THM dinledikleri gözlemlenmiştir.

Tablo 11: Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre “TSM” Dinleme Tercihlerine İlişkin Dağılım

		TSM dinler misiniz?						Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen			
Ailenizin Aylık Geliri	0-1.500 TL arası	f	5	4	8	0	1	18	
		%	3.5	2.8	5.6	0	0.7	12.6	
	1.501-2.000 TL arası	f	9	9	5	5	2	30	
		%	6.3	6.3	3.5	3.5	1.4	21.0	
	2.001-2.500 TL arası	f	13	13	7	3	2	38	
		%	9.1	9.1	4.9	2.1	1.4	26.6	
	2.501-3.000 TL arası	f	6	3	6	2	3	20	
		%	4.2	2.1	4.2	1.4	2.1	14.0	
	3.001 TL ve üzeri	f	13	10	11	2	1	37	
		%	9.1	7.0	7.7	1.4	0.7	25.9	
	Toplam B		f	46	39	37	12	9	143
			%	32.2	27.3	25.9	8.4	6.3	100

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre “TSM” dinleme tercihlerine ilişkin en yüksek değerler şu şekildedir; ailesinin “0-1.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %5.6 oranında “Kısmen”, ailesinin “1.501-2.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %6.3 oranında “Çok Az veya Hiç”, ailesinin “2.001-2.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %9.1 oranında “Çok Az veya Hiç” TSM dinledikleri, ailesinin “2.501-3.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %4.2 oranında “Kısmen veya Hiç” ve ailesinin “3.001 TL ve üzeri” aylık geliri olan bireylerin %9.1 oranında “Hiç” TSM dinlemedikleri gözlemlenmiştir.

Tablo 12: Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyine Göre “KBM” Dinleme Tercihlerine İlişkin Dağılım

		KBM dinler misiniz?						Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen			
Ailenizin Aylık Geliri	0-1.500 TL arası	f	7	8	1	2	0	18	
		%	4.9	5.6	0.7	1.4	0	12.6	
	1.501-2.000 TL arası	f	16	4	6	3	1	30	
		%	11.2	2.8	4.2	2.1	0.7	21.0	
	2.001-2.500 TL arası	f	19	5	9	4	1	38	
		%	13.3	3.5	6.3	2.8	0.7	26.6	
	2.501-3.000 TL arası	f	5	5	8	2	0	20	
		%	3.5	3.5	5.6	1.4	0	14.0	
	3.001 TL ve üzeri	f	21	7	7	1	1	37	
		%	14.7	4.9	4.9	0.7	0.7	25.9	
	Toplam B		f	68	29	31	12	3	143
			%	47.6	20.3	21.7	8.4	2.1	100



Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyine göre “KBM” dinleme tercihlerine ilişkin en yüksek değerler şu şekildedir; ailesinin “0-1.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %5.6 oranında “Çok Az” KBM türünü dinledikleri, ailesinin “1.501-2.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %11.2 oranında ve ailesinin “2.001-2.500 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %13.3 oranında “Hiç” KBM dinlemedikleri, ailesinin “2.501-3.000 TL” arası aylık geliri olan bireylerin %5.6 oranında “Kısmen” KBM türünü dinledikleri ve ailesinin “3.001 TL ve üzeri” aylık geliri olan bireylerin %14.7 oranında “Hiç” KBM dinlemedikleri gözlemlenmiştir.

5.5. Ortaokul müzik dersi öğretim programında yer alan müzik türlerini ders dışı zamanlarda gerçekleştirme durumları

Çaldığınız/çalmak istediğiniz müzik aletiyle en çok hangi tür müziği çalmayı istersiniz? sorusuna ilişkin dağılım Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13: Çaldığı/Çalmak İsteddiği Müzik Türü

Müzik Türleri	f	%
Pop Müzik	76	53.1
Caz Müzik	12	8.4
Türk Halk Müziği	37	25.9
Türk Sanat Müziği	15	10.5
Klasik Batı Müziği	3	2.1
Toplam	143	100

Tablo 13 incelendiğinde “Çaldığınız/çalmak istediğiniz müzik aletiyle en çok hangi tür müziği çalmayı istersiniz” sorusuna öğrencilerin %53.1’i pop müzik, %8.4’ü caz, %25.9’u THM, %10.5’i TSM, %2.1’i KBM yanıtını vermiştir. Tablo 13’deki veriler ile Tablo 2’deki öğrencilerin programdaki müzik türlerini ne ölçüde dinlediklerine ilişkin dağılımı gösteren verilerin paralellik gösterdiği görülmektedir.

5.6. Müzik derslerindeki dinleme etkinliklerinin uygulanma sıklığı ile ilgili öğrenci görüşleri

Öğrencilerin müzik derslerinde dinleme etkinliklerini, hangi sıklıklarla gerçekleştirildiğine ilişkin verilere Tablo 14’de yer verilmiştir.

Tablo 14: Öğrencilerin Müzik Derslerindeki Dinleme Etkinliklerinin Uygulanma Sıklığına İlişkin Görüşleri

Uygulama Sıklığı	f	%
Nadiren dinliyoruz	9	6.2
Bazen dinliyoruz	17	11.9
Sık sık dinliyoruz	45	31.5
Düzenli olarak dinliyoruz	40	28.0
Dinlemiyoruz	32	22.4
Toplam	143	100

Tablo 14 incelendiğinde müzik derslerindeki dinleme etkinliklerinin uygulanma sıklığı ile ilgili olarak öğrencilerin; %6.2’si derslerde nadiren müzik dinlediklerini, %11.9’u bazen dinlediklerini, %31.5’i sık sık müzik dinlediklerini, %28’i derslerde düzenli olarak müzik dinlediklerini, %22.4’ü ise derslerde müzik dinlemediklerini belirtmişlerdir.

5.7. Öğrencilerin müzik dinleme tercihlerinde müzik derslerinden etkilenme durumlarına ilişkin görüşleri

Tablo 15: Pop Müzik Dinleme Tercihlerinde Müzik Derslerinden Etkilenme Durumlarına İlişkin Dağılım

		Müzik Derslerinden Etkilenme Durumları					Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen		
Pop Müzik Dinleme Tercihleri	Hiç	f	2	6	11	2	0	21
		%	1.4	4.2	7.7	1.4	0	14.7
	Çok Az	f	6	9	4	6	4	29
		%	4.2	6.3	2.8	4.2	2.8	20.3
	Kısmen	f	3	4	11	7	2	27
		%	2.1	2.8	7.7	4.9	1.4	18.9
	Büyük Ölçüde	f	4	9	7	10	2	32
		%	2.8	6.3	4.9	7.0	1.4	22.4
	Tamamen	f	4	6	7	9	8	34
		%	2.8	4.2	4.9	6.3	5.6	23.8
Toplam B		f	19	34	40	34	16	143
		%	13.3	23.8	28.0	23.8	11.2	100



Tablo 15 incelendiğinde, öğrencilerin pop müzik dinleme tercihlerine ilişkin dağılımın Büyük Ölçüde (%22.4) ve Tamamen (%23.8) düzeyinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu grubun müzik derslerinden etkilenme durumlarının yoğunlaşması ise Kısmen (%28) düzeyindedir. Bu bulgular, pop müzik dinleme tercihleri ile müzik dersinden etkilenme durumları arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 16: Caz Müzik Dinleme ve Müzik Türü Tercihlerinde Müzik Derslerinden Etkilenme Durumlarına İlişkin Dağılım

		Müzik Derslerinden Etkilenme Durumları						Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen			
Caz Müzik Dinleme Durumu	Hiç	f	11	24	29	16	6	86	
		%	7.7	16.8	20.3	11.2	4.2	60.1	
	Çok Az	f	3	4	7	7	3	24	
		%	2.1	2.8	4.9	4.9	2.1	16.8	
	Kısmen	f	3	3	3	8	5	22	
		%	2.1	2.1	2.1	5.6	3.5	15.4	
	Büyük Ölçüde	f	0	1	1	3	1	6	
		%	0	0.7	0.7	2.1	0.7	4.2	
	Tamamen	f	2	2	0	0	1	5	
		%	1.4	1.4	0	0	0.7	3.5	
	Toplam B		f	19	34	40	34	16	143
			%	13.3	23.8	28.0	23.8	11.2	100

Tablo 16 incelendiğinde, öğrencilerin caz müzik dinleme tercihlerine ilişkin dağılımın Hiç (%60.1) ve Çok Az (%16.8) düzeyinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu grubun müzik derslerinden etkilenme durumlarının yoğunlaşması ise Kısmen (%28) düzeyindedir. Bu bulgular, caz müzik dinleme tercihleri ile müzik dersinden etkilenme durumları arasında zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 17: THM Dinleme ve Müzik Türü Tercihlerinde Müzik Derslerinden Etkilenme Durumlarına İlişkin Dağılım

		Müzik Derslerinden Etkilenme Durumları						Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen			
THM Dinleme Durumu	Hiç	f	9	8	6	6	2	31	
		%	6.3	5.6	4.2	4.2	1.4	21.7	
	Çok Az	f	4	11	16	5	4	40	
		%	2.8	7.7	11.2	3.5	2.8	28.0	
	Kısmen	f	2	8	12	11	3	36	
		%	1.4	5.6	8.4	7.7	2.1	25.2	
	Büyük Ölçüde	f	3	4	3	7	2	19	
		%	2.1	2.8	2.1	4.9	1.4	13.3	
	Tamamen	f	1	3	3	5	5	17	
		%	0.7	2.1	2.1	3.5	3.5	11.9	
	Toplam B		f	19	34	40	34	16	143
			%	13.3	23.8	28.0	23.8	11.2	100

Tablo 17 incelendiğinde, öğrencilerin THM dinleme tercihlerine ilişkin dağılımın Çok Az (%28.0) ve Kısmen (%25.2) düzeyinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu grubun müzik derslerinden etkilenme durumlarının yoğunlaşması ise Kısmen (%28) düzeyindedir. Bu bulgular, THM dinleme tercihleri ile müzik dersinden etkilenme durumları arasında orta düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 18: TSM Dinleme ve Müzik Türü Tercihlerinde Müzik Derslerinden Etkilenme Durumlarına İlişkin Dağılım

		Müzik Derslerinden Etkilenme Durumları						Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen			
TSM Dinleme Durumu	Hiç	f	9	16	11	8	2	46	
		%	6.3	11.2	7.7	5.6	1.4	32.2	
	Çok Az	f	4	10	12	8	5	39	
		%	2.8	7.0	8.4	5.6	3.5	27.3	
	Kısmen	f	3	6	14	9	5	37	
		%	2.1	4.2	9.8	6.3	3.5	25.9	
	Büyük Ölçüde	f	1	1	2	6	2	12	
		%	0.7	0.7	1.4	4.2	1.4	8.4	
	Tamamen	f	2	1	1	3	2	9	
		%	1.4	0.7	0.7	2.1	1.4	6.3	
	Toplam B		f	19	34	40	34	16	143
			%	13.3	23.8	28.0	23.8	11.2	100

Tablo 18 incelendiğinde, öğrencilerin TSM dinleme tercihlerine ilişkin dağılımın Hiç (%32.2) ve Çok Az (%27.3) düzeyinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu grubun müzik derslerinden etkilenme durumlarının



yoğunlaşması ise Kısmen (%28) düzeyindedir. Bu bulgular, THM dinleme tercihleri ile müzik dersinden etkilenme durumları arasında kısmi bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 19: KBM Dinleme ve Müzik Türü Tercihlerinde Müzik Derslerinden Etkilenme Durumlarına İlişkin Dağılım

		Müzik Derslerinden Etkilenme Durumları					Toplam A	
		Hiç	Çok Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen		
KBM Dinleme Durumu	Hiç	f	10	15	24	12	7	68
		%	7.0	10.5	16.8	8.4	4.9	47.6
	Çok Az	f	1	6	9	11	2	29
		%	0.7	4.2	6.3	7.7	1.4	20.3
	Kısmen	f	5	7	6	7	6	31
		%	3.5	4.9	4.2	4.9	4.2	21.7
	Büyük Ölçüde	f	2	5	0	4	1	12
		%	1.4	3.5	0	2.8	0.7	8.4
	Tamamen	f	1	1	1	0	0	3
		%	0.7	0.7	0.7	0	0	2.1
Toplam B		f	19	34	40	34	16	143
		%	13.3	23.8	28.0	23.8	11.2	100

Tablo 19 incelendiğinde, öğrencilerin KBM dinleme tercihlerine ilişkin dağılımın Hiç (%47.6) ve Çok Az (%20.3) düzeyinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu grubun müzik derslerinden etkilenme durumlarının yoğunlaşması ise Kısmen (%28) düzeyindedir. Bu bulgular, KBM dinleme tercihleri ile müzik dersinden etkilenme durumları arasında zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

5.8. Öğrencilerin, müzik türü tercihlerini etkileyen etmenlere ilişkin görüşleri

Araştırmada, öğrencilerin müzik türü tercihlerinde etkili olabilecek etmenlere ilişkin veriler tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 20: Pop Müzik Dinleme Durumlarına ve Müzik Türü Tercihlerini Etkileyen Etmenlere İlişkin Dağılım

		Müzik Tercihlerini Etkileyen Etmenler				Toplam A	
		Müzik Dersleri	Arkadaşlar	Aile	Medya Araçları		
Pop Müzik Dinleme Durumu	Hiç	f	4	7	5	5	21
		%	2.8	4.9	3.5	3.5	14.7
	Çok Az	f	4	7	9	9	29
		%	2.8	4.9	6.3	6.3	20.3
	Kısmen	f	8	4	3	12	27
		%	5.6	2.8	2.1	8.4	18.9
	Büyük Ölçüde	f	7	8	2	15	32
		%	4.9	5.6	1.4	10.5	22.4
	Tamamen	f	6	10	5	13	34
		%	4.2	7.0	3.5	9.1	23.8
Toplam B		f	29	36	24	54	143
		%	20.3	25.2	16.8	37.8	100

Tablo 20 incelendiğinde müzik tercihinde etkili olan etmenlerin, pop müzik dinleme düzeylerindeki en yüksek oranları şu şekildedir: Pop müziğini “Hiç dinlemeyen” öğrencilerin %4.9’u “Arkadaşlarından”, “Çok az” dinleyen öğrencilerin %6.3’ü “Aile veya Medya Araçlarından”, “Kısmen” dinleyen öğrencilerin %8.4’ü, “Büyük Ölçüde” dinleyen öğrencilerin %10.5’i ve “Tamamen” dinleyen öğrencilerin ise %9.1’i “Medya Araçlarından” etkilendiğini belirtmiştir. Tablo 20’deki verilere göre her düzeyde pop müzik dinleyen öğrencilerin çoğunluğu (%37.8) müzik türü tercihlerinde medya araçlarından etkilendiğini belirtmiştir.

Tablo 21: Caz Müzik Dinleme Durumlarına ve Müzik Türü Tercihlerini Etkileyen Etmenlere İlişkin Dağılım

		Müzik Tercihlerini Etkileyen Etmenler				Toplam A	
		Müzik Dersleri	Arkadaşlar	Aile	Medya Araçları		
Caz Müzik Dinleme Durumu	Hiç	f	16	16	12	42	86
		%	11.2	11.2	8.4	29.4	60.1
	Çok Az	f	4	9	4	7	24
		%	2.8	6.3	2.8	4.9	16.8
	Kısmen	f	8	6	6	2	22
		%	5.6	4.2	4.2	1.4	15.4
	Büyük Ölçüde	f	0	4	0	2	6
		%	0	2.8	0	1.4	4.2
	Tamamen	f	1	1	2	1	5
		%	0.7	0.7	1.4	0.7	3.5
Toplam B		f	29	36	24	54	143
		%	20.3	25.2	16.8	37.8	100



Tablo 21 incelendiğinde müzik tercihinde etkili olan etmenlerin, caz müzik dinleme düzeylerindeki en yüksek oranları şu şekildedir: Caz müziğini “Hiç dinlemeyen” öğrencilerin %29.4’ü “Medya Araçlarından”, “Çok az” dinleyen öğrencilerin %6.3’ü “Arkadaşlardan”, “Kısmen” dinleyen öğrencilerin %5.6’sı “Müzik Derslerinden”, “Büyük Ölçüde” dinleyen öğrencilerin %2.8’i “Arkadaşlardan” “Tamamen Dinleyen” öğrencilerin ise %1.4’ü “Aileden” etkilendiğini belirtmiştir. Tablo 21’deki verilere göre her düzeyde caz müzik dinleyen öğrencilerin çoğunluğu (%37.8) müzik türü tercihlerinde medya araçlarından etkilendiğini belirtmiştir.

Tablo 22: THM Müzik Dinleme Durumlarına ve Müzik Türü Tercihlerini Etkileyen Etmenlere İlişkin Dağılım

		Müzik Tercihlerini Etkileyen Etmenler					Toplam A	
		Müzik Dersleri	Arkadaşlar	Aile	Medya Araçları			
THM Müzik Dinleme Durumu	Hiç	f	5	5	8	13	31	
		%	3.5	3.5	5.6	9.1	21.7	
	Çok Az	f	6	15	9	10	40	
		%	4.2	10.5	6.3	7.0	28.0	
	Kısmen	f	8	7	2	19	36	
		%	5.6	4.9	1.4	13.3	25.2	
	Büyük Ölçüde	f	4	8	3	4	19	
		%	2.8	5.6	2.1	2.8	13.3	
	Tamamen	f	6	1	2	8	17	
		%	4.2	0.7	1.4	5.6	11.9	
	Toplam B		f	29	36	24	54	143
			%	20.3	25.2	16.8	37.8	100

Tablo 22 incelendiğinde müzik tercihinde etkili olan etmenlerin, caz müzik dinleme düzeylerindeki en yüksek oranları şu şekildedir: THM “Hiç dinlemeyen” öğrencilerin %9.1’i “Medya Araçlarından”, “Çok az” dinleyen öğrencilerin %10.5’i “Arkadaşlardan”, “Kısmen” dinleyen öğrencilerin %13.3’ü “Medya Araçlarından”, “Büyük Ölçüde” dinleyen öğrencilerin %5.6’sı “Arkadaşlardan”, “Tamamen Dinleyen” öğrencilerin ise %5.6’sı “Medya Araçlarından” etkilendiğini belirtmiştir. Tablo 22’deki verilere göre her düzeyde THM dinleyen öğrencilerin çoğunluğu (%37.8) müzik türü tercihlerinde medya araçlarından etkilendiğini belirtmiştir.

Tablo 23: TSM Dinleme Durumlarına ve Müzik Türü Tercihlerini Etkileyen Etmenlere İlişkin Dağılım

		Müzik Tercihlerini Etkileyen Etmenler					Toplam A	
		Müzik Dersleri	Arkadaşlar	Aile	Medya Araçları			
TSM Müzik Dinleme Durumu	Hiç	f	5	5	10	19	39	
		%	3.5	3.5	7.0	13.3	27.3	
	Çok Az	f	4	15	5	15	39	
		%	2.8	10.5	3.5	10.5	27.3	
	Kısmen	f	8	8	4	17	37	
		%	5.6	5.6	2.8	11.9	25.9	
	Büyük Ölçüde	f	4	8	3	4	19	
		%	2.8	5.6	2.1	2.8	13.3	
	Tamamen	f	6	0	1	2	9	
		%	4.2	0	0.7	1.4	6.3	
	Toplam B		f	27	36	23	57	143
			%	18.9	25.2	16.1	39.9	100

Tablo 23 incelendiğinde müzik tercihinde etkili olan etmenlerin, caz müzik dinleme düzeylerindeki en yüksek oranları şu şekildedir: TSM “Hiç dinlemeyen” öğrencilerin %41,3’ü “Medya Araçlarından”, “Çok az” dinleyen öğrencilerin %38,5’i “Arkadaşlardan ve Medya Araçlarından”, “Kısmen” dinleyen öğrencilerin %21,6’sı “Müzik Dersleri ve Arkadaşlarından”, “Büyük Ölçüde” dinleyen öğrencilerin %42,1’i “Arkadaşlardan”, “Tamamen Dinleyen” öğrencilerin ise %66,7’si “Müzik Derslerinden” etkilendiğini belirtmiştir. Tablo 23’teki verilere göre her düzeyde TSM dinleyen öğrencilerin çoğunluğu (%37,8)müzik türü tercihlerinde medya araçlarından etkilendiğini belirtmiştir.



Tablo 24: KBM Dinleme Durumlarına ve Müzik Türü Tercihlerini Etkileyen Etmenlere İlişkin Dağılım

			Müzik Tercihlerini Etkileyen Etmenler				Toplam A
			Müzik Dersleri	Arkadaşlar	Aile	Medya Araçları	
KBM Müzik Dinleme Durumu	Hiç	f	12	17	12	27	68
		%	8.4	11.9	8.4	18.9	47.6
	Çok Az	f	5	6	6	12	29
		%	3.5	4.2	4.2	8.4	20.3
	Kısmen	f	10	7	4	10	31
		%	7.0	4.9	2.8	7.0	21.7
	Büyük Ölçüde	f	2	6	1	3	12
		%	1.4	4.2	0.7	2.1	8.4
	Tamamen	f	0	0	1	2	3
		%	0	0	0.7	1.4	2.1
Toplam B		f	29	36	24	54	143
		%	20.3	25.2	16.8	37.8	100

Tablo 24 incelendiğinde müzik tercihinde etkili olan etmenlerin, caz müzik dinleme düzeylerindeki en yüksek oranları şu şekildedir: TSM “Hiç dinlemeyen” öğrencilerin %18,9’u “Medya Araçlarından”, “Çok az” dinleyen öğrencilerin %8.4’ü “Medya Araçlarından”, “Kısmen” dinleyen öğrencilerin %7.0 “Müzik Derslerinden”, “Büyük Ölçüde” dinleyen öğrencilerin %4.2’si “Arkadaşlardan”, “Tamamen Dinleyen” öğrencilerin ise %1.4’ü “Medya Araçlarından” etkilendiğini belirtmiştir. Tablo 24’teki verilere göre her düzeyde KBM dinleyen öğrencilerin çoğunluğu (%37.8) müzik türü tercihlerinde medya araçlarından etkilendiğini belirtmiştir.

6. Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda; çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı sıklıkla ve her fırsatta müzik dinlediklerini belirtmiştir. Öğrencilerin ortaokul müzik dersi öğretim programı kazanımlarında yer alan müzik türlerini (Pop, Caz, Türk Halk, Türk Sanat ve Klasik Batı müziği) dinleme durumlarına ilişkin görüşler incelendiğinde; öğrencilerin çoğunluğunun Pop müzik dinledikleri görülmüştür. Bunun yanı sıra öğrencilerin büyük bir kısmının Caz müzik, Türk sanat müziği, Klasik Batı müziği dinlemedikleri, Türk halk müziğini ise nadiren dinledikleri tespit edilmiştir.

Yapılan diğer araştırmaların sonuçları ile ilişkilendirildiğinde; Şanlı’nın (2019) ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medyadaki müzik tercihlerini ele aldığı araştırmasının sonuçlarına bakıldığında, bu araştırma sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği; öğrencilerin büyük bir kısmının müzik tercihlerinde Pop müziği seçtiği, özellikle yabancı Pop müzik tercih edenlerin çoğunlukta olduğu, öğrencilerin çok büyük bir kısmının ise Klasik Batı müziği, Türk sanat müziği, Türk halk müziği, Türk Tasavvuf müziğini tercih etmediği görülmüştür. Yıldırım Bilgen ve Meral Zeytin tarafından yapılan çalışma sonucunda ise 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin en çok dinledikleri şarkılar tespit edilmiş olup; öğrencilerin günümüzde popüler olan on beş şarkı ve şarkıcıyı dinledikleri, en fazla dinledikleri müzik türlerinin pop, arabesk, rap/hip-hop olduğu, tespit edilen on beş şarkının çoğunluğunun pop müzik olduğu ve yapılan araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği görülmüştür. Bozkurt (2015)’un ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerini incelediği araştırma sonucuna göre ise Türk Pop-Rock türünü tercih edenlerin çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre bakıldığında; erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre her tür (Pop, Caz, Türk Halk, Türk Sanat ve Klasik Batı müziği) ve her düzeyde (Hiç, Çok Az, Kısmen, Büyük Ölçüde, Tamamen) daha fazla müzik dinledikleri tespit edilmiştir. Ailelerinin aylık gelir durumuna göre yapılan analizler sonucunda; öğrencilerin, aile geliri arttıkça pop müzik türünü daha fazla dinledikleri görülürken diğer müzik türlerinde bir etkisi olmadığı görülmüştür. Bu sonucun dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle paralellik gösterdiği görülmektedir. Öğrencilerin çaldığımız/çalmak istediğiniz müzik aletiyle en çok hangi tür müziği çalmayı istersiniz sorusuna çoğunluğu pop müzik yanıtı vermişlerdir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin müzik derslerinde “çoğunlukla” düzenli olarak müzik dinleme etkinlikleri gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir. Her düzeyde pop, caz, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, klasik Batı müziği ve diğer müzik türlerini dinleyen öğrenciler, dinledikleri müzik türlerini tercih ederken müzik derslerinden kısmen etkilendikleri tespit edilmiştir. Her düzeyde pop, caz, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, klasik Batı müziği ve diğer müzik türlerini dinleyen öğrenciler, dinledikleri müzik türlerini tercih ederken çoğunlukla medya araçlarından etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Şanlı’nın (2019) araştırması sonucunda öğrencilerin sosyal medyada müzik dinlemek için hemen hemen tüm uygulamaları kullandıklarını ancak özellikle “Fizy”, “Foursquare”, “Spotify” ve “Youtube” uygulamalarının daha fazla tercih edildiği tespit edilmiştir.



Araştırma sonucunda, öğrencilerin müzik tercihlerinde müzik derslerinin kısmen etkili olduğu görülürken, Şanlı (2019) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin büyük bir kısmının müzik tercihinde müzik derslerinin bir etkisi olmadığını düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şu şekildedir:

- İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı kazanımlarında yer alan müzik türlerinin çeşitlendirilmesi, öğrencilerin ulaşma olanağı bulamadıkları ve hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları müzik türleri ile tanışmalarının müziksel yaşantılarına olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu katkının gerçekleşmesi için programda dinleme etkinliği için ayrılan süreler artırılmalı ve daha fazla müzik türüne yer verilmelidir.
- Öğrencilerin müzik türleri tercihlerinde medyanın kontrolsüz etkisi altında kaldıkları düşünüldüğünde müzik derslerinin etkisinin artırılması bir gereklilik oluşturmaktadır.
- Müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin dinledikleri ya da beğeneceklerini düşündükleri müzik türlerine ait seçkin örnekleri sunmaları ile derslerde öğrencilerin müzik beğenilerini geliştirmeleri sağlanabilir.
- Programda yer alan müzik türlerine ilişkin öğretim tekniklerinin, materyallerin, etkinliklerin çeşitlendirilip geliştirilmesiyle öğrencilerin bu müzik türleri hakkında daha kapsamlı bilgi sahibi olmaları, bu müzik türlerine karşı ilgilerinin artırılması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Artemiz, Berrak (2010). *Ergenlerin farklı müzik türlerine ilişkin ilgileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım Bilgen, Dilek & Meral Zeytin, Şenay (2019). 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Dinledikleri Şarkıların İçerik ve Dil Yönünden İncelenmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks (Türk Dünyası Dergisi)*, Vol: 11, No. 2, s. 319-340.
- Bozkurt, Sevil Seda (2015). *Ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Çevik, Suna (1989). Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış. Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları. *Türk Eğitim Derneği Bilim Kurulu Yayınları*, s. 103-107.
- Doğan, Haydar (2008). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik türü tercihlerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Erdal, Barış (2009). *Müzik türlerinin tercih edilmesinde kişilik özellikleri ve beğeni ilişkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Karasar, Niyazi (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, Leyla (1996). *Eğitim Programları ve Öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi Yayınları.
- Mili Eğitim Bakanlığı [MEB] (2017a). *Ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mili Eğitim Bakanlığı [MEB] (2017b). *İlköğretim müzik (6-7-8) Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Şanlı, Sevilay (2019). *Ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medyadaki müzik tercihlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şen, Ülkü Sevim (2016). *Müzik Estetiği Üzerine*. (2. baskı), Ankara: Pegem Akademi.
- Uçan, Ali (1994). *Müzik Eğitimi*. (3. baskı). Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uluçay, Taner (2018). Lise Öğrencilerinin Dinledikleri Müzik Türlerinin Şiddet Eğilimine Etkisi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 41, s. 135-153.
- Ulutürk, Nihal (2008). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.